

e-Book กับการบริการสารสนเทศของห้องสมุด

ในยุคที่เทคโนโลยีสารสนเทศ (Information Technology : IT) ถูกนำไปใช้อย่างกว้างขวาง อินเทอร์เน็ตเปรียบเสมือนคลังข้อมูลขนาดใหญ่ที่มีเรื่องราวต่างๆ มากมายให้เราค้นหา ผู้คนต่างมีสมาร์ตโฟน แท็บเล็ตหรือคอมพิวเตอร์ส่วนตัว เพื่อใช้ในการติดต่อสื่อสาร แบ่งปันข้อมูลผ่านสังคมออนไลน์ หรือค้นคว้าหาข้อมูล ปัจจุบันมีรูปแบบสารสนเทศชนิดหนึ่งเป็นที่นิยม มีการใช้อย่างแพร่หลาย และเป็นเครื่องมือสำคัญในการค้นคว้าข้อมูลแบบออนไลน์ นั่นคือหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ หรือที่ทุกท่านคุ้นเคยกันในชื่อ e-Book หรือ Electronic Book

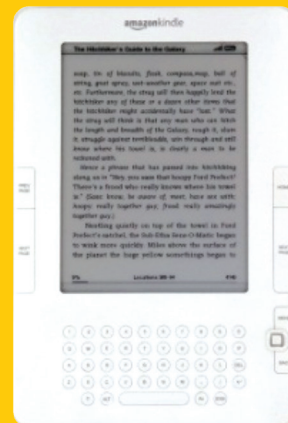
ความเป็นมาของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (e-Book)

หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ คือ ดิจิทัลไฟล์ที่สร้างขึ้นโดยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ ประกอบไปด้วยตัวหนังสือ รูปภาพ ไฟล์เสียง หรือไฟล์วิดีโอ ที่สามารถแสดงบนหน้าจออุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ และเปิดอ่านได้ทั้งในระบบออนไลน์และออฟไลน์ เสมือนกับการอ่านหนังสือที่เป็นรูปเล่ม หรืออีกนัยหนึ่งคือหนังสือที่ผู้อ่านสามารถอ่านผ่านทางอินเทอร์เน็ต หรือบนอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์แบบพกพาได้นั่นเอง โดยผู้อ่านสามารถพกพาหนังสือจำนวนมากติดตัวไปได้ทุกที่ ทุกเวลา เปิดอ่านได้ตามต้องการ และยังสามารถเชื่อมโยงกับข้อความต่างๆ ภายในหนังสือไปยังเว็บไซต์อื่นๆ ผ่านทางอินเทอร์เน็ตได้

แรกเริ่ม e-Book ถูกพัฒนามาจากการพิมพ์หนังสือในส่วนของการทำงานปริ๊น (Prepress) ซึ่งก็คือขั้นตอนแรกในการเตรียมเอกสารก่อนการพิมพ์ เช่น สแกนรูป จัดหน้าไฟล์ทำฟิล์ม และทำเพลท โดยจะสร้างออกมาเป็นไฟล์แบบ PDF (Portable Document Format) ซึ่ง PDF เป็นรูปแบบหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ในยุคแรกๆ แต่ยังคงใช้กันอยู่ในปัจจุบัน ด้วยความที่ไฟล์แบบ PDF มีลักษณะเสมือนหนังสือจริงๆ จึงเป็นที่มาของ e-Book

หนังสืออิเล็กทรอนิกส์กับห้องสมุด ดร.ตัว awาบุตร

สำนักหอสมุดและศูนย์สารสนเทศวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี กรมวิทยาศาสตร์บริการ นำระบบห้องสมุดอัตโนมัติมาใช้เพื่อบริหารจัดการทรัพยากรสารสนเทศตั้งแต่

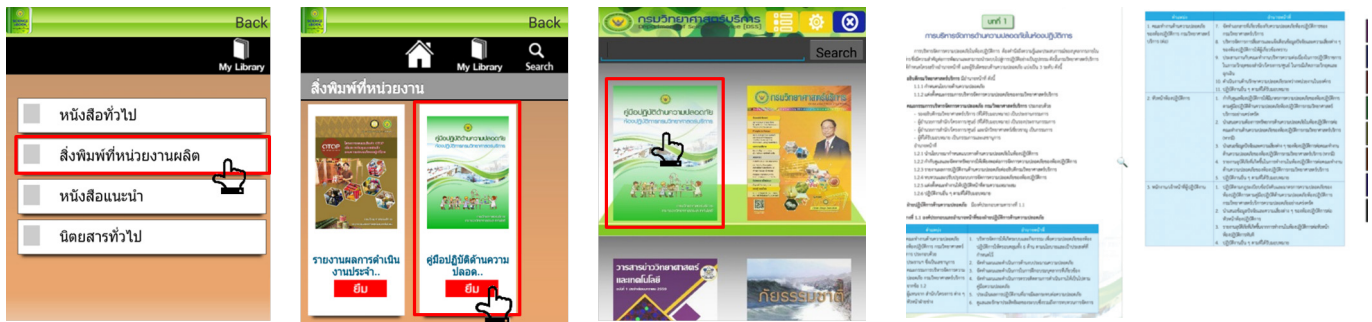
Kindle อุปกรณ์อ่านหนังสือในยุคแรก

ที่มา : <http://academic.eb.com/EBchecked/media/142453/Kindle>

ปี พ.ศ. 2538 ได้จัดทำฐานข้อมูลและเว็บไซต์ซึ่งเริ่มเปิดให้บริการอย่างเต็มรูปแบบเมื่อปี พ.ศ. 2545 เพื่อตอบสนองต่อผู้ใช้ห้องสมุดที่ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมจากการเข้ามาใช้ห้องสมุดด้วยตนเองมาเป็นการค้นคว้าข้อมูลผ่านทางเครือข่ายอินเทอร์เน็ตมากขึ้น และเริ่มดำเนินการให้บริการเอกสารดิจิทัลในปี พ.ศ. 2547 โดยการพัฒนาคลังข้อมูลทรัพยากรสารสนเทศด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีในรูปแบบดิจิทัล (http://siweb.dss.go.th/dss_doc) ปัจจุบันมีจำนวนเอกสารมากกว่า 2,500 รายการ ซึ่งสามารถอ่านเอกสารฉบับเต็มได้ ปัจจุบันการให้บริการในระบบห้องสมุด e-Book ได้ถูกพัฒนาให้บริการผ่านแอปพลิเคชันที่ชื่อว่า DSS Science eBook ให้เป็นอีกทางเลือกหนึ่งของผู้ใช้บริการในยุคดิจิทัล

ภาพแสดงหน้าเว็บไซต์ <http://ebook.dss.go.th> และแอปพลิเคชัน DSS Science eBook บนสมาร์ตโฟน

DSS Science eBook Application เป็นแอปพลิเคชันสำหรับอ่านหนังสือออนไลน์ รวบรวมหนังสือทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และหนังสืออื่นๆ ที่น่าสนใจในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อเพิ่มความสะดวกในการอ่านหนังสือออนไลน์ผ่านสมาร์ตโฟน หรือแท็บเล็ต ได้ทุกที่ทุกเวลา สามารถสมัครใช้บริการได้ที่เว็บไซต์ <http://ebook.dss.go.th> ทำการลงทะเบียนและรอการตอบกลับจากเจ้าหน้าที่ไม่เกิน 1 วันทำการ ผู้ใช้ก็สามารถนำ Username และ Password ที่ลงทะเบียนไว้เข้าใช้งานและอ่านหนังสือได้ทันทีผ่าน DSS Science eBook Application บนอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ส่วนตัว

ผู้ใช้สามารถดาวน์โหลดแอปพลิเคชันได้ที่หน้าเว็บไซต์ <http://ebook.dss.go.th> หรือใช้คำค้น DSS Science eBook บน Play Store สำหรับระบบปฏิบัติการ Android หรือ App Store สำหรับ iOS เมื่อดาวน์โหลดเรียบร้อยแล้ว จะพบ icon App แสดงอยู่ที่หน้าจอ จากนั้นคลิกที่ icon แล้วกรอก Username และ Password ที่ได้ลงทะเบียนไว้

เมื่อเปิดเข้าไปในแอปพลิเคชัน หน้าจอจะแสดงลักษณะเป็นชั้นหนังสือวาง ผู้ใช้สามารถเข้าเมนูเพื่อยืมหนังสือได้ทันที โดยหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ที่ให้บริการจะแบ่งออกเป็น 4 หมวดใหญ่ คือ นิตยสารทั่วไป หนังสือแนะนำ สิ่งพิมพ์ที่หน่วยงานผลิต และหนังสือทั่วไป เลือกหมวดหมู่หนังสือที่สนใจ จากนั้นเลือกหนังสือที่ต้องการอ่าน เมื่อกดยืมหนังสือและยืนยันการยืมเป็นที่เรียบร้อย หนังสือจะถูกนำมาวางบนชั้นหนังสือของท่าน และกดที่หนังสือเพื่อเปิดอ่าน

e-Book ที่ได้รับสามารถพลิกหรือสไลด์เพื่อเปิดอ่านได้เหมือนหนังสือจริง มีฟังก์ชันช่วยในการอ่าน เช่น Bookmarks การบันทึกเสียง และการจดบันทึก การยืมหนังสือมีจำกัดจำนวนเล่มและกำหนดระยะเวลาการยืมไว้ หากถึงกำหนดหนังสือจะถูกเรียกคืนอัตโนมัติ โดยไม่ต้องเดินทางเข้ามาดำเนินการที่ห้องสมุด

หากมีข้อสงสัยในการใช้งานสามารถส่งอีเมลสอบถามได้ที่ info@dss.go.th หรือโทรศัพท์สอบถามเพิ่มเติมที่หมายเลข 0 2201 7285

เอกสารอ้างอิง

ATTWELL, Arthur. *E-book* [online]. Encyclopædia Britannica, Inc, 2014 [viewed 29 February 2016]. Available from : <http://academic.eb.com/EBchecked/topic/1235205/e-book>.